

Aihe: pykälä 184

Maakuntajohtajan päätökset ilman keskustelua visioista

Esitän otto-oikeuden käyttöä nimityspäätökseen Oulujoen vesistövisio hankkeeseen:

Perustelu:

Viitaten pykälään 166§ käydystä keskustelusta kaikkien vaelluskalojen palauttamisesta li- ja Oulujoen padottuihin vesistöihin totean, että lin seminaarissa 2020 koettuihin kokemuksiin ja näkemyksiin valitettavasti viitaten katson, että PP-liiton ns. Iijoen Otva -hankkeen virkamies ei ole paras maakunnan edustaja edistämään kaikkien vaelluskalojen palauttamista Oulujoen vesistöön, koska hänen valitettavan suppea näkemys on vain teknisten kalateiden edistäminen, jotka eivät mahdollista KAIKKIEN vaelluskalojen ylös- ja alasvaellusta. Vesivoimayhtiöt ajavat näitä kalliita teknisiä kalateitä omien intressiensä pohjalta, mikä on vastoin kaikkien vaelluskalojen paluuta haluavien jokivartisten ihmisten, kiinteistönomistajien, vesialueidenomistajien sekä kuntien etua. Kaikkien vaelluskalojen paluu on aluepoliittinen investointi jokivarsien tulevaisuuteen. Maakuntaliiton tulee toteuttaa EU:n vesipuidedirektiiviä ja siten samalla puolustaa jokivartisten, kalastustilallisten ja vesialueiden omistajien etua, kun kaikki vaelluskalat palaavat. Maakuntaliiton ei tule ajaa vesivoimayhtiöiden etua, koska vesivoimayhtiöt ajavat ns. teknisiä kalateitä, jotka eivät toimi kaikille vaelluskaloille ja maksavat kalliisti veronmaksajille kun yhtiöt haluavat niihin rahat valtion kärkihankerahoista. Luonnonmukaiset uomat voidaan toteuttaa kalatalousvelvoitteiden muutoksilla. Parempi ratkaisu on siis toteuttaa halvempia luonnonmukaisia ohitusuomia, jotka toimivat kaikille vaelluskaloille ylös- ja alasvaellukseen sekä samalla toimivat kutu- ja poikastuotanto-alueina. Huomautan, että vääjäämättömästi voimistuvan ilmastonmuutoksen aikakaudella enää edes veden riittävyys argumentti ei ole ongelma, kuten nykyisetkin syys- ja talvitulvien aiheuttamat vesimäärät eri jokialueilla osoittavat. Näitä nyt ohijuoksetetaan ja vain pieni osa niistäkin vesistä menisi luonnonmukaisiin ohitusuomiin ja kuivauomien ympäristövirtaamiin, joiden yläpään voisi laittaa pienvesivoimalan. Korostan että EU:n vesipuidedirektiivi velvoittaa Suomea, myös Pohjois-Suomea, ottamaan huomioon vesiekologian ja palauttamaan kaikki vaelluskalat mahdollisimman suurissa määrin takaisin padottuihin vesistöihin. Tekniset kalatiet eivät tätä toteuta, siten sitä ei pitäisi myöskään missään Pohjois-Pohjanmaan jokivarren vesistövisiossa edes virkamiestyönä edistää, ei Iijolla ei Oulujoella.

Oulujoella tulee edistää jo vuonna 2010 suunniteltuja SYKE:n Oulujoen luonnonmukaisia ohitusuomia. Valitettavasti lin 2020 tilaisuudesta opittiin, että maakunnan virkamies edistää vain voimayhtiöiden haluamia ns. "teknisiä kalateitä", jotka eivät mahdollista kaikkien vaelluskalojen ylös- ja alasvaellusta kuten luonnonmukaiset kalaväylät, tai ns. ohitusuomat. Lin tilaisuudessa suurin osa paikallista oli luonnonmukaisten kalaväylien puolella. Iijoen latvavesien jokivartisten kalastustilojen, tontin ja kiinteistöjen omistajien ja kuntien etu on kaikkien vaelluskalojen palauttaminen koko vesistöön aluepoliittisena investointina. Tekniset kalatiet eivät tätä edistä.

Painotan, että Pohjois-Pohjanmaan liitto tulee toimia jokivartisten ja kalastusoikeuksien sekä vesialueidenomistajien ja kuntien aluepolitiikan asiamiehenä ja elinvoiman edistäjänä ei vain vesivoimayhtiöiden "intressejä ymmärtäjänä". Suuri enemmistö maakunnan ihmistä haluaa kaikki vaelluskalat takaisin kaikkiin Pohjois-Pohjanmaan padottuihin ja patoamattomiin vesistöihin. Ovat halunneet jo vuosikymmeniä.

Ajat ovat muuttuneet, maakunnan virkahenkilöiden ja luottamushenkilöiden tulee toteuttaa tätä luonnonmukaista ohitusuomien visiota jota jo SYKE 2010 esitti Oulujoen vaelluskalojen palauttamiseksi. Muistutan, että KHO 2020 linjasi, että velvoite kalaväylien tekemiseksi on yhä voimassa Oulujoella. Maakunnan luottamushenkilöiden ja virkahenkilöiden ei tule edistää yhtiöiden ajamaa vaelluskalojen kulkua rajoittavia "teknisten betonihäkkyröitä", jotka haittaavat kaikkien vaelluskalojen ylös- ja alasvaellusta. Paheksun siis suoraan sitä, että maakuntajohtaja nimittää vesivoimayhtiöiden intressejä puolustavan henkilön maakunnan edustajaksi ilman maakuntahallituksen avointa keskustelua Oulujoen visiosta. Siksi esitin otto-oikeuden käyttöä nimityspäätökseen. Edellä yllä oleviin perusteluihin pohjautuva eriävä mielipide.